

SZÉKELY HIRLAP

politikai s vegyestartalmu közlöny.

KIADÓ-HIVATAL:

Az ev. ref. főiskola nyomdájában.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS

NAGY-KÖZ ELEJE.

Hirdetési ár: Három hasábos garmond sorért, vagy annak helyéért először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 kr. és minden beigtatásért külön 30 kr. o. é. bélyegdíj. — Három hasábos nyilttéri sorért 20 kr. o. é.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal.

Pesten, Zeisler M. hirdetést közvetítő intézete, Királyutca 60-ik sz., és J. Haasenstein és Vogler Bécsben (Wollzeile 9-dik sz.)

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton reggel

NAGY FÉLIVEN.

ELŐFIZETÉSI ÁR

Negyedévre 1 frt.

Félévre 2 „

Az első foku bíróságok az erdélyi részeken.

Irtuk volt, hogy az erdélyrészi képviselők tanácskoznak az első foku bíróságok székhelyeinek megállapítása felől; e tanácskozások most némileg eredményre jutottak, a mennyiben biztos hírkép hallszik, hogy az erdélyi részeken huszonöt első foku bíróság helyeztetnék el és pedig Naszódon, Dézsen, Szamosújvárt, Marosvásárhelytt, Székelyudvarhelytt, Segesvárt, Medgyesen, Dicsőszentmártonban, Kolozsvárt, Tordán, Nagenyeden, Abrudbányán, Károlyfehérvárt, Déván, Hátszegen, Szászvárosten, Szebenben, Fogarast, Sepsiszentgyörgyön, Kézdivásárhelytt, Csikszeredán, Gyergyószentmiklóson, Szászrégenben, Beszterczén és Brassóban, mintegy 75 egyébsbírósággal.

Az is nyilvánosságra jött, annak idején, hogy az igazságügyi miniszter előbb csak is 16 ily első foku bíróságot kívánt volna ez erdélyi részeken fölláttani, a terület és népesség számbavétele folytán; e szám később 20-ra, legujabban pedig huszonötre emelkedett, az erdélyrészi képviselők kívánsága folytán.

Osodálkoznunk nem lehet, hogy a miniszter az országgrész képviselőinek óhaját irányadóul tekinti, miután csakugyan ezek lehetnek leginkább ösmeretese az itteni körülményekkel, — valamint e képviselők igyekezete is bir némi természetességgel, midőn többnyire abban törekszenek, hogy választó-kerületök székhelye számára egy első-foku bíróságot biztosítsanak. Az már emberi dolog, hogy a keze mindenkinek maga felé huz.

Meg vagyok azonban győződve, hogy ama képviselők sem akarják saját vidékük számára a törvényszéket azon árron megnyerni, hogy ezáltal maga az igazságszolgáltatás, a köz szenvedjen sérelmet.

Már pedig látni való, hogy — kivált az ország jelenlegi anyagi helyzete mellett — a sok törvényszék csak is a személyzet gyöngé dotatiójának árrán történhetik meg. Im tuffelől, ismét az erdélyrészi képviselők ismerik el, midőn a m. vásárhelyi, ki ítéletábla biráinak fizetéseit

— igen helyesen és méltányosan — arányosítani kívánják a pesti fizetésekkel, mondom ugyanezen képviselők ösmerik el, hogy a bírák lehető jól dotálándók, mert ez az első föltétel az igazságos törvénykezésre, — s mégis — ez egyfelől elősmert általános elv alól tesznek kivételt akkor, a midőn az első foku törvényszékek szaporításával oda hatnak, hogy a bírák fizetéseit alányomassanak.

Mert nem csupán amaz egy bíró kényelme, jóléte függ a fizetés mekkoraságától, hanem az egész jövő generatióé. Mert nem csak, hogy ő maga biztosítva látja életét a tisztességes fizetés által, hanem gyermekeit, a jövő kor támaszeit, egész emberekké fejlesztheti ki. Mig szűkös, szegényes anyagi körülmények közt sem saját igazságosságát s kényelmét, sem gyermekeinek teljes kinevelhetését nem biztosíthatja, nem eszközölheti.

A törvényszékek, a bírák száma tehát lehetőleg reducálándó, hogy így a javadalmas az igazságszolgáltatás, az állás, a jövő nemzedék érdekeinek — bár megközelítőleg — megfelelhessen.

És még egy indok. A földolgozandó munkához mérve legyen elégséges munka-erő, de több — ha mindjárt egy kis hátrány származnék is belőle, — mint a mennyi valóban e munkára képesített: ne legyen. Vajon képesek vagyunk-e, jelenlegi állapotaink szerint, huszonöt bíróságot és hetvenöt egyébsbíróságot szakavatott, munkabíró és lelkiösmeretes bírákkal és elnökökkel kiállítani?

Mindenesetre nagyon is megfontolandó és irányadó kérdés.

Tehát inkább keveset a jóból, mint sokat a — gyöngéből.

△

IGAZSÁGÜGYMINISZTERI

264. elnöki szám alatt kelt rendelet a telekkönyvi rendtartásnak Erdélyre való kiterjesztése iránt.

Miután a telekkönyvi helyszínelés Erdélyben már annyira előrehaladt, hogy több törvényhatóság területére nézve a telekjegyzőkönyvek közzététele rövid idő alatt megkezdethetik: Ő fellegének 1870. évi jan. hó 31-én kelt kegyelmes elhatározssa és az 1868. 43. t. cz. 12. §-ában foglalt felhatalmazás alapján addig is, mig a tör-

vényszerzés utján végleges telekkönyvi rendtartás alkottatik, a Magyarországon jelenleg érvényben lévő telekkönyvi rendtartás az alább következő szerkezetben foglalt módosításokkal*) Erdélyre is terjesztetik, azon hozzáadással, hogy ezen telekkönyvi rendtartás a közzététel napján azonnal hatályba lép.

A telekkönyv-szerkesztési munkálatok első része, jelesen az épületeknek és telekrészleteknek (a bányakönyvekbe bejegyzett bányamivelési tárgy kivételével.) bizottmányi helyszínelése, a birtok-részletlajstromoknak, s a vázlatrajzoknak elkészítése, a már eddig kibocsátott utasítások határozatai szerint teljesítendők.

A telekkönyv-szerkesztési munkálatok második része pedig, jelesen a telekjegyzőkönyvek közzététele, az azokban bejegyzett telekkönyvi jószágtestek és birtokviszonyok körül támasztott nehézségek és fölszólalások bírói eldöntése, a behálázott régi követelések bejelentése és jelzálogi átkeblezése, a mai napon kiadott telekkönyvi rendtartás határozatai értelmében eszközölendő.

Kelt Pesten, 1870. évi február hó 5-én.

Horvát Boldizsár s. k.

igazságügyminiszter.

Pesti level.

Pest, febr. 6. 1870.

Hogy jelenleg a táncz idényét ünnepeljük itt, azt nem is kellene emlitenem, mert mindeütt azt ünneplik most. De nem hiszem, hogy valaha annyi cipő szakadt volna el a farsang alatt Pesten, mint a mennyi az idén. Cipőszakítás által gvarapítottuk a szegénysorsu jogászok segélyegyleti pénztárát, az irói segély-egylet, a Kisfaludy-társaság, a honvéd menház stb. stb. tőkét. Holnap meg az elaggott színészek — egészségére tánczolunk. Általában a bál az idén nagyon igénybe veszi a lábakat, s a rendezők fejt. A jogászok félálmos szemmel legfeljebb a divatlapok báltudósításait olvassák, s a kávéházak békés, szemüveges öreg vendégei egész nyugalommal betűzhetik a politikai lapokat. A falragaszok soha sem voltak oly egyhanguak, mint jelenleg, minden utca-sarok egy két bált hirdet. S ez egyhangúságban mégis soha sem volt annyi változatosság, mint most. Furesábnál furesább táncmultságokat hirdetnek, s ha volt tavál: molnár-, mézárós-, kéményseprő-, pinceszér-, kőmives- stb. stb. — bál: az idén ilyen bálokról is hallottam, hogy: butorszállítók, urasági szolgák, kályhafűtők, utcázseprők stb. bálja. Ha így haladunk, még megérjük, hogy a bálkrónika holmi járda-taposók, ingyen élők, félreismert geniek stb. báljáról fog megemlékezni. Bolondok bálja (komolyan értve) immáron ugy is van évenként Budán a Schwarzer elmebeteg intézében. — Jó példával jár elő maga az országház is.

A honatyák ennyi bálozás közepette szintén kedvet kaptak a tánczra, s lesz néhány hét múlva követek bálja. Ilyen a pozsonyi országgyűlésük óta nem volt s azért kétszerte érdekes lesz. Ott aztán teljes valóságban fogjuk láthatni Patayt s Csikyt talpig francia öltözkében és chapeau machinique-kal, a mint néhány ingerkedő élelzap már előre lefotografioztatta őket

*) Ezen telekkönyvi rendtartás a mintákkal együtt külön ki fog nyomtatni.

Mai számunkhoz Tauffer Ferencz árjegyzéke van mellekelve.

Annál is inkább van reményünk ezt megérteni, mert ime a mi szélsőink kezdenek immáron a politikában is európai nívóra emelkedni, mit fölségesen bizonyít a Rochefort-hoz intézett collegialis fölirat, ez a „magvas vicz“, mikép egy ugyancsak szélső, de magát alá nem írt pártvezér nem annyira tréfásan, mint haragosan elnevezte. A francia frakk és cylinder divatrakapása nálunk különben is csak a magyar nemzet salon képességéről tesz tanúságot, mint egy újságíró barátom megjegyzé, már pedig Csiky s Patay, rokonszenvezvén a francziákkal, különösen a salonban példányszerűn sima Rocheforttal, vajon csak salonképességnek látják magukat. Hja! az a fölirat, — az ember nem is hinné, pedig úgy van, még discussio tárgyát is képezte a journalistáknál. Találgattuk, kinek agyában fogamzott meg e pompás eszme s arra a meggyőződésre jutottunk, hogy a — Madarászban. A kivitel: az — Kállayé. Egy viczes barátom még párisi üdvözlőt is emleget, mert turturini immár vagyon; sőt mi több: a kállai kettős is ujabban szönyegre került, melyet hiteles személyek, hiteles értesülések szerint Madarász és Kállay fognak járni a követek bálján. Az egész föliratban csak azt sajnáljuk, hogy Henszlimannt is — jégre vitték.

Az esés különben napi dolog nálunk, mert a városligeti tó sima jégükre ugyancsak potyognak a szenvedélyes korcsolyázó-egyleti tagok. Még néhány hét előtt általános busulás volt a czukrázók, sörgyártók s más, jeget nem nélkülözhető polgárok izraeljében, lévén locs-pocs, az egész város s zavaros pocsa a Duna s városligeti tó egyaránt. A fáma azt beszéli, hogy udvari czukrázunk 5000 frtért hozatott jeget Sz.-Pétervárról, Drasche sörgyártó pedig ugyan onnan 30,000 frtért. A számok világosan beszélnek. Nem is hittük ennél fogva, hogy egy-két hét múltán nem csak vermeink lesznek telve jéggel, sőt még marad annyi a Dunán s taván, hogy bált is rendezhetünk rajta. Tehát újra a bálról? Voilá! éjjel nappal tánczolunk. A teremben a nagy forróság, a szabadban a hideg pirostja meg arcunkat. Ez új mulatság nagy érdekltséget keltett városunkban s azért megérdemli, hogy e lapok szíves olvasói is értesüljenek róla. Egy korcsolyázó egylet alakult, mely tagjai közé ifjakat s hölgyeket, trónörököszt, grófot, bárót, szóval aristocratákat, s egyszerű polgárokat egyaránt számít. Az egylet a múlt héten kezdte meg nagy ünnepélylyel működését. Rendezett futtató versenyt, harsány vig zeneszó mellett. Fáklyás menet is volt csupán korcsolyázó tagokból. Mest pedig, mint halljuk, bált is rendezett, melyben minden osztály képviselve leend, Andrassy Manóné ép úgy, mint bármely egyszerű polgárleány.

E sok bálózásnak lehet talán tulajdonítani, hogy a Kisfaludy társaság e hó 5-én tartott nagy gyűlése a szokottnál felettébb látogatlan volt. Nem csak a közönség jelent meg közepes számmal, hanem magok a tagok is. Pedig a programm elég érdekes volt, s a nők és férfiak, — költészet kedvelők és tudomány bnvárlók egyenlő élvezetben részesültek.

Toldy Ferencz a Társaság ez egyetlen még élő alapító tagja, s alelnöke tudományos hangú s tárgyú megnyitó beszédet tartott. Fejtette a társadalmi és politikai mozgalmak hatását a tudományra a legrégibb idők óta mostanáig, s a tudomány hatását (párhuzamot vonva a kettő közt) a költészetre. Aztán az általánosból a conerétra tér át. Érinti Magyarország földrajzi fekvésének mostohaságát, mely miatt nem emelkedhetünk fel az elsőrendű államok sorába. Végre visszapiantást tett a Kisfaludy-társaság fennállása óta történt működéséről. — Greguss Ágost tömör jelentésben a Társaság múlt évi történetét terjesztette elő. Ugyan őtől olvasott fel Vadnay K. egy annak öcsésére, Greguss Gyulára, írt emlékbeszédet. Ez a gyűlés fénypontja volt. Az elhunyt életét, működését, érdemeit mesteri vonásokkal rajzolja, s a mily melegen, érdekesen adja elő az élettörténetet, ép oly szakavatottsággal, sokoldalulag s mélyrehatón rajzolja az író és ember jellemét. Ez emlékbeszéd legjobbjaink közt is diszes helyet foglal el, s teljesen méltó nem csak az elhunyt, hanem íróhoz is. Dalmady Győző egy kedves, megható költeményt olvasott föl „Fiam lát-

tára“ czimmel. Rá kossy Jenő pedig egy drámai idyll töredékét olvasta föl, vagy is inkább szavalt a szép drámai hangon. Címe „Szép Ilonka“, s a már Vörösmartytól ismeretes költői beszélyt, sok új vonással, magvas humorral, s kedves naivsággal dolgozta át.

Végül a múlt évi pályázat eredményét terjesztette elő Tóth Kálmán. Pályakérdésül egy tanköltemény volt kitűzve. A beérkezett pályamunkák közül azonban egyik sem találtatott jutalomra méltónak, az „Esti órák“ czimű azonban dicsérettel emeltetett ki. Indokul a jelentés, merő dicséret mellett egyetlen egy árnyoldalt sem említve, azt hozza fel, hogy nem elég hosszú. Tehát nem annyira a milyent, hanem a mennyit nézte a Társaság bíráló bizottsága.

A lapok az idén eltértek szokásos eljárásuktól, s nem közölték a megnyitó beszédet s jelentéseket, mint azt még tavall tették, vezércikk gyanánt hozva azokat. Nem akarjuk hinni, hogy bosszúból, a miért Greguss titkári jelentésében erősen hangsúlyozta a hírlapírók közönyét, melylyel az évlapok s a Társaság többi kiadásai iránt viseltetnek, s hosszabb ismertetés, vagy bírálat helyett csak egyszerű notice-t hoznak azokról, inkább elhiszük (s ez lesz a valódi ok), hogy térhiány miatt mellőzték azokat, mert néhány napilapunk ma csak fél nagyságban jelent meg, a jövő héten pedig, mint magok az illető lapok is állítják, meglehet, egészen elmaradnak. Nagy sensatiót keltő esemény ez. Egy összeesküvés, a betűszedők stricke-je. Ma lejárt a 14 nap, melyet kikötöttek, hogy még dolgozni fognak, holnap már csak az inasok szedik a lapokat. Oka a munka sokasága s a díj kevés volta. Eddig ezer betű szedésért 17 krajczárt kaptak, most 20-at kérnek. A nyomdászok, kiadók, szerkesztők a 14 nap alatt (bár eleinte nem vették valami nagyon komolyan) eléggé szellőzték ez ügyet. Capacitálni mindazáltal nem bírták a szedőket s meglehet, hogy a hét folytán sem fogják bírni. A lapok kivétel nélkül, vezércikkeket hoztak erről, miben az a furcsa, hogy azok szedték, kiket éppen megátadnak azok. Mert hiába minden komoly dolognak meg vannak neveltséges oldalai, temetésnél vagy tűzvész alkalmával a legneveltségesebb dolgok adhatják elő magokat. Furcsább lesz, ha a lapok vagy egy hétig csakugyan elmaradnak, s a külföldre nézve addig alvó nemzet lennénk, ennél aztán csak az volna furcsább, ha véletlenül a papok csinálnak strike-et, s megtagadnának esketni, keresztelni s temetni.

Pr. J.

A Getse ember szereteti intézet.

(Folytatás és vége.)

Ezen első bírósági végzés érvelései és az ezek folytán keletkezett következtetés között feltűnő meg hasonlóság mutatja azon dilemmás helyzetet, melybe az első bíróság jutott, a megcáfolt hatatlan tényálladékok és az azzal szemben hozott legfelsőbb bírói intézkedések következtében.

Az alsó bíróság idézett végzésében a többek közt határozottan beismeri 1-ör, hogy az alperesek nemine contradicente autore praetore jutottak a végrehajtás alá vont uradalom birtokába; 2-ör hogy az alperesek ellen soha peres ítélet nem költ; 3-ör, hogy az alperesek az ősiségi nyiltparancs szerint tulajdonosi jogot kaptak; 4-er, hogy 8000 forint követelés, eltekintve azt, hogy az intabutatio nem volt törvényes, csak kétszeres értékig (dupli valoris) volt intabulálva; 5-ör, hogy interest határozat nélkül exequalni törvényellenes, — s mindezek dacára: kamatokban 20,832 frt o. é. és összesen 31,342 frt összegre ad Hersch D. és társainak prioritást és számukra átutalványozza azt.

Ezen első bírói súlyos és a még letéteménveze lévő 10,240 frt vételár készpénzből el ejtő végzés ellen az alperesek fellebbezésüket kellő időben benyújtották.

Már most a m.-vásárhelyi kir. tábla, vagy a pesti legfelsőbb törvényszéktől várják és remélik az alperesek, hogy elvégre megkárosításuknak határ szabatik és ők is meghallgattnak.

A megkárosítottak közé első sorban bizonyára a Getse-intézet esik.

Avagy a jelen évben, az alapító intézkedése következtében 50 év múlva összeülendő bizottmány leverőleg fogja constatalni azon tény, hogy ezen emberszereteti intézet, eredeti alaptőkéje és kamatai igen jelentékeny része elveszett, még pedig azon kir. kormányzék intézkedései folytán, a melyre alapítványa gondviselését Getse Dániel oly benső megnyugvással bízta, s melynek rendelkezésére alapítványa felét szentelte.

Utoljára önkényt felmerül az a kérdés, hát ki az a mumus Hersch Dávid? a kinek fellépéséért és kedvéért, egy uradalom árvereztetett el, egy jótékony intézet pénzalapjának tetemes részét elvesztette, s a kinek minden eddigi lépteit oly mesés szerencse kísérte?.. Erre csak annyit feltehetünk, hogy ő egy vagyontalan, befolyás nélküli és alig ismeretes izraelita, — hanem társai, azok már bizonyára hatalmasak.

Berekesztésül annak támogatására, hogy ezen fentebb említett árfeosztási tárgyalás mérő serpenyője a fentforgó végrehajtások ügynek, egyuttal nyitja annak, hogy miért volt érdekükben a felpereseknek tűzön-vízen keresztül a törvényes contradiculis ut helyett a végrehajtás keresztülvitele, és azon meghasonlásnak feldeitője, mely a törvényes igazság és a hozott végzések között annyira felütlő: röviden elősoroljuk azon ténykörményeket, melyek az elperesek által a per folyam és felfolyamadások rendjén kivannak fejtve.

1-ször A Csepi féle, valószínűleg uzsorás és lelkiösméretlen követelés, két ízben a legmagasabb helyről, a végrehajtás helyett, a törvény rendes útjára utaltatott.

2-ör Az alperesek 1837 elején autore praetore nemine contra dicente, executionis series mellett a törvényszék útján e szerént teljes joggal jutottak a zálogbirtokba, és ezen zálogbirtoknak az 1853-ik évben az ősiségi nyiltparancs értelmében kirekesztő tulajdonosai lettek. És ők előbb minden ítélet és per descendálása nélkül 1857-be támadtak meg a végrehajtások keresztel.

3-ör A Csepi féle követelésekből, csak a 8000 frt láttatik intabulált és introducaltnak, ezen műveletek is mint Deus ex machina jelen meg; nincs kimutatva, hogy mily módon és ki által vitetett véghez, jelesen az introductionál hiányzik a főbírói exmissio, relatoria apertura, így az 1781 jul. 25-én kelt udvari szabályozó rendelet ellenére készülvén, törvénytelenek tekinthetők, sőt, ha ezen nélkülözhetetlen kellékek is megvolnának, ezen követlés is a n.-sajói birtokra nem mint a gr. Kemény Miklós tulajdonára, hanem mint a gr. Bethlen Elektől zálogba adott birtokra vitetett, tehát a lefoglalás csak a zálog összeg erejéig, a mely a devalvatio folytán csak is 22,175 váltó mft és 5 kr állott lehetne érvényes. A legrosszabb esetben is — az érintett követelésről szóló kötelezvény szövege szerént — a lefoglalás az özveg dupli valoraiig terjedhetett ki.

3-ör A 2000 frtról szóló kötelezvény a n.-sajói birtokra nem is volt introducalva — ezen okmányban. Nagy-Sajórol említés nincs az általános kifejezés zálog jogot nem ad.

4. A kamatok elévülése az 1857-ben megtámadott alperesek által mindig igénybe vétetett, és a felperesek 1859, 1863 és 1866 és azután is tetemes részűzetéseket vettek fel, még is mindezek dacára a 8000 frt után — ezen tőkén kívül, annak 1828 jun. 19-től kezdve 41 év és 4 holnapra kamatok utalványoztattak a felpereseknek — nem tekintve, hogy csak a felcsikart összegek által a kamatbeli differentia egy magában 6625 frt és 50 kr o. értékben.

Hersch Dávid és társai számára, a végrehajtás tovább folytatása és bevégezése ezek szerént nem volt megengedhető, de ha megengedett is, mint valósággal megtörtént, az abból begyűlt összeg — nem a felpereseket, hanem a valódi zálogbirtokosokat, később tulajdonosokat, t. i. az alpereseket illeti, és e szerént a prioritás elősmérese az utobbiak javára kellett volna, hogy eldőljön.

Most jutott ezen ügy végstadiumába és azon crisisbe, melyből az igazság kiszolgáltatás e nagy betegét avatott jogtudósok, az az/bírák, még megmenthetik, és ezzel együtt a midőn a megsértett jogérzületnek elégtételt szereznek, egyuttal egy emberszerető, jótávo intézetet is tetemes

károsodástól menthetnek meg, a mit alkotmányos igazság-szolgáltatásunk felsőbb közegeitől szabad legyen reménylenünk.

Cs.

KÜLFÖLD.

FRANCZIAORSZÁG-ból ez uttal kevés följegyezni valónk van, azon kívül: hogy a kedélyek, lassan lassan, kezdik visszanyerni szokott nyugodtságukat, s hogy a kereskedelmi vita a képviselők házában, a szabad kereskedés előnyére, befejezett.

OLASZORSZÁG-ban a köztársasági tüntetések kezdenek napi eseményekké válni. Ma itt, holnap amott üti fel magát a láng, úgy, hogy a hírlapok már csak a fontosabbakat jegyzik fel. E törekvések gyűpontjaul különösen Bologna't jelzik, hol legmélyebbre ható, s csaknem állandó az izgatottság.

A zsinaton közelebből nevezetes dolgok történtek. Egyik a diakovári püspök Strossmayer hatalmas szónoklata, melyben először hangzottak a kor szavai a zsinat előtt. A másfél óráig tartó fényes szónoklatban, melyhez hasonló a püspökök vallomása szerint, latin nyelven évszázadok óta nem tartatott, sok igazság van elmondva. Ha e ritka szónoklatnak pillanatos hatása kívül, melyet rendkívülinek mondanak, egyéb sikere nem lenne is, legalább megszabadította az emberiséget azon kínzó szegénytől, hogy oly nagy gyülekezetben, melynek tagjai kiválólag annak tanítványaiul vallják magokat, ki boldognak mondja az igazságot szenvedőket: nem találkozott volna férfi, ki elég bátor legyen a hatalmasnak megmondani az igazságot.

A másik nem annyira nevezetes, mint különös zsinati esemény: a syllabus, mely a zsinat elibe terjesztett, s melyre, mint a „P. Lld“ mondja, Virgil „e szavait illenek: „Monstrum horrendum, informe, ingens, cui lumen ademtum.“ E XXI kanonból álló valamiben szakad az átok, mint a parancsolat. Átkot mond arra ki a túrelmetlenséget nem isten parancsa szerinti nek vallja; ki azon hitben van, hogy üdvösségre nem okvetetlen szükséges katolikusnak lenni. Átkot mond arra, ki azon nézetben van, hogy az egyház tanelmélete elhomályosulhat. Átok alatt tiltja annak hitét, hogy az egyház nem tökély teljes társalom, hanem a világi hatalomnak alávetett társulat. Kiátkozott az is: ki nem hiszi, hogy a pápa a püspökök fejedelme; ki azon véleményben van, hogy az egyház csak tanácsadás és vigasztalásra van hivatva, s nem bir jogosultsággal nézeteinek, bármely módon érvényt szerezni. Kárhóztatja végül azon tanokat, melyek világi törvények egyh. dolgokba való avatkozását tanítják; s elismerik, hogy a világi hatalomnak joga lenne az egyházi törvényekkel ellenkező törvényekethozni.

Ily. a tudomány minden vívmányait megsemmisíteni, s az emberi szellemet ismét pórázra fűzni akaró törekvésekkel vesztegetik, Rómában az időt. Vajon a szegény egerekkel mi történék, ha a macskáknak szárnya nőne?!

Értesítés.

A „victoria“ biztosítótársaság helyi szigorlóbizottsága, igazgatósági utasítás értelmében, szabadválasztás után újból alakítandó lévén; az e végett f. hó 14-én — hétfőn — d. u. 3 órakor, ügynök Szöllősi Sámuel ur Deák-Ferencz utcza házában tartandó közgyűlésre a helyi és vidéki részvényes urak tisztelettel meghívtnak.

Azon tény tudatában, hogy a szigorló bizottmány működése, midőn az egész társaságra nézve hasznos, tökéjének biztos elhelyezésére segítése által, ugyanakkor különösen is jótékony, azon Maros-Vásárhely, és vidékbeli részvényesekre nézve, a kik a társaság nyújtotta olcsó hitelt igénybe venni akarják, számos megjelenésre vél számíthatni, M.-vásárhely 1870. febr 10.

Horváth Gáspár
szigorló bizott. elnök.

VEGYES.

* **Felséges Királyné asszonyunk** 200 o. é. forinttal gyarapította a központi népnevelés kör alaptőkéjét.

* **A fiumei akadémiában** a magyar nyelv számára tanszék állítatott föl, melyre rendes tanárul Szupkai János, szatmármegyei lelkész nevezetett ki a közös hadügyminiszter által.

* **A pesti szedők strikeja** csakugyan komolylyá vált, s a pesti lapok keddi számait már csak felényi terjedelemben kaptuk meg — kivéve a „Pester Lloydot“, melynek szerkesztője — tett ígérete daczára — érvényesíté kiadójával szemben azon jogát, mely szerint minden körülmények közt követelheti lapjának teljes kiadását. Az összes pesti lapok roszaló nyilatkozatot tettek közzé ez incollegialis eljárás felől.

* **A képviselőház közelebbi ülésén** — az igazságügyi miniszter betegeskedése miatt e miniszterium költségvetésének tárgyalása nem folytattatván — a főszámszékre vonatkozó t. javaslat tárgyalása kezdetett meg, s a központi bizottmány javaslatai legnagyobb részben elfogadtattak, e t. czikkre vonatkozólag. A rákövetkező ülésre ugyanezen t. czikk megvitatásának folytatása s a belügyminiszterium költségvetése tűzetett ki.

* **M.-Vásárhelyt a népszámlálás** rendén bevallott életkor évtizedenkint a következő számokat mutatja: 12678 lélekből 0-tól 10 évesig van fiu 1406, leány 1412. 11 évtől 20-ig fiu 1360, nő 1595. 21 és 30 év között férfi 1147, nő 1170. 31-től 40-ig férfi 963, nő 857. 41-től 50-ig férfi 729, nő 613. 51-től 60-ig férfi 467, nő 383. 61-től 70-ig férfi 180, nő 213. 71-től 80-ig férfi 70, nő 85. 80 éven felül férfi 11, nő 17. még pedig 81 éves férfi 3, nő 2. 82 éves férfi 3, nő 2. 83 éves nő 2. 84 éves nő 1. 85 éves férfi 1, nő 1. 86 éves nő 2. 87 éves férfi 1, nő 3. 88 éves férfi 1. 90 éves nő 3. 98 éves férfi 2. 100 éves nő 1.

* **A helybeli önképző iparos-segéd-egylet** mult havi ülésében választmányi tagokká Lázár Ádám és Szöllősi Sámuel urakat választá meg; ugyanazon ülésben jelentetett be Lázár Benedeknek 5 frtnyi adománya és a tagok sorába való belépte; köszönettel fogadtatott a városi képviselőtestület adománya, egy öl tüzi fa az egyelet helyisége számára, és Borsodi Lajos, helyi kereskedő, több értékes tárgyból álló adománya.

* **A hivatalos lap** febr. 8-iki számának értesítése szerint a vörös 1 és 5 frtos bankjegy alaku államjegyek csupán a budai m. k. központi állampénztárnál és azon adóhivataioknál fogadtatnak el, melyek a m. kir. pénzügyi igazgatóságok székhelyein vannak (p. o. Kolozsvártt.).

* **Kendy Gusztáv** jayára Dernői „Székely obsitos“-át adták elő színészeink tegnapelőtt, meglehetősen számú közönség előtt. A darab maga nem sokkal emelkedik felül a középszerűség színvonalán, de azon alól sem száll. A népeleti köznapi alakok, egy szerelmes ifjú pár akadályokkal küzdve, egy bajban segítő bácsi (az obsitos), két titkos bűnös, kiknek vétke napvilágra jöve meglehetősen valószínűtlenül oldja meg a csomót; egy részeges kántor, ki a fiatal lánykára kacsingat, egy ledér urfi és megcsalt arája, ezek az elemek, melyekből — sok locus comunissal s néhány eleven vonással — az egész mű szerkesztve van. A színészek sem igazán tehálás létet e miatt tehetségük érvényesítésére, s legkivált Kendy — jóízű, természetes humorával — mintha le lett volna bilincselve. Breznay, székelyes(kedő) kiejtésével tulon tul tulzott, bár meglátszik rajta, hogy hajlítható tehetség, Tolnainé s kivált Kendy sok tapsot érdem-

meltek szép népdalaikkal, melyek közül egyiket egy csinosat, az igazgató szerzett. Az est fény pontját Kendyné természetes, könnyű, sőt mondhatni finom szavalata képezte, melylyel Saphir „Magán színjáték“-át kecses hajlékonyságban és jellemzetesen adta elő. — A közönség különben igen jó hangulatban volt s mind a szerzőt, mind a játszókat, mind a közreműködő ifjusági zenekart buzditó tapsokban részesíté. — Meg kell azonban rónunk azon gyakori káromkodásokat, melyeket vagy a szerző, vagy az illető szerep szeméyesítője, használt. Ha mindjárt oly bőven használná is a székely e csuf kifejezéseket: akkor sem tűrné a finomabb izlés, hogy azok szinpadra vitessenek.

* **A farsang** még az idő-járásan is meglátszik, mert ugyancsak járja a bolondját; mert míg a hőmérő ezelőtt 3 nappal 24 fok hideget mutatott: tegnap 3 fok melege szökkenett föl s az eszterhéj egész nap csepegett.

Szerkesztői üzenet.

Kozma István urnak Kolozsvártt. Lapunk, mint a közérdek közlönye, a magán ügyek képviselésére nem vállalkozik, így annyiaval kevesebb adjuk közre e felszólítást, mivel a mint látjuk, már más lap eleget tett ön kívánságának.

Jegyzéke

a m.-vásárhelyi m. k. ítélő táblának
1870. február 14 és következő napjain tartandó nyilvános üléseken előadandó ügydarabokknak.

I. polgári osztályban.

Előadó k. t. bíró Moga Demeter által.

Moga Danil és tsai Rime Jakab s tsai e. fekvők i. Batia Gy. Barbatn Szamail e. szerződés teljesítés i. Korpádé Gligorné Bota Nic. a Szivili e. 28 frt i. Özv. Ruzsán Petruné Ruzsán Toma e. sommás visszah. i. Grozea Georgi Popa Jnon Petru e. 31 ft, 88 ft 71 kr és 9 frt i. Aldika Aszentie Sandru Jósif Popa e. 100 frt i. Tomasin Áron Sdraila Bukur e. kártérítés i. Csutak Lajos gondnoksági ü.

Előadó k. t. bíró Ferencz Károly által.

P. Horváth Emilia hagyatékához tartozó Pálos és Petek községek vesztett urbériségek utáni karpóciás kintalása. Zoika Jánosnak Pál Joni e. 58 frt 24 i. Kulda Gy. Kulda Dumitru e. 40 fr i. Bezindein Johan Ipi Dumitrunak Goja Gavrila e. sommás visszahely. i. Ügyvéd Scheitz Antalnak Miksa Elek e. ügyvédi munkadíj folyósítása tárgyában. Tasnádi Pál hagyaték i.

Előadó k. t. bíró Gyarmathi Sámuel által.

Szőcs Ignác Keresztési László e. 50 frt i. Nagy Ezekias Csiszer Mózes e. 73 frt 92 kr. Vaszi Zsiga s t. P. J. ezalagos ü. Izsák F. s neie Albu Rozalia hagyat. ü. Gr. Kun Károlynak Szabó József e. 70 frt i. Alvin Jánosnak Kiva Mózes e. 84 frt .. Fekete Márton Alvin János e. 375 frt i. Pap Lidának Felszegi Imre s társa e. fekvők kibocátása i. Lázár Gergelynek Spirer Jakab s tsai e. 630 frt 74 kr és 500 frt i. Makai Istvánnak Miklós Márton s tsai e. örökösödés i.

Előadó k. t. pötbíró Deési Farkas által.

Macskási Ferencz Boár Jnon s tsai e. birtokh. i. Bőjte Elek Bvár s tsai e. kártérítés i. Deési Márton Denes Balásné e. kártérítés i.

II. polg. osztály ülésében.

Előadó k. t. bíró Tribusz Antal által.

Pap Ferencz Insze Katalin e. 134 frt biztosítása i. István Vasziljának Todorán Jnon és tsai e. egy telki állomány visszabocsátása i. Krecsum Fedján Zavaianak Greg. Fedján Zavaian és tsa e. egy föld felerészének visszaadása i. Czobel János és tsa Stana Dumitru e. 40 frt zalagösszeg i. Filip Salamonnak Szabó György e. sommás visszahelyezés i. Tancher Jánosnak a roskai vashamortársulat e. 250 frt renneratio i. Munthiu Vasziljának Carpinisianu Jnon e. 6 frt i. Korersky Teréz Groisz Károly e. 84 frt i.

Előadó k. t. bíró Dózsa Dániel által.

Szabó Ádámnak Daniel Imre e. birtokátadás iránt. Barta Gergely gondnokának Pünkösti Mózes e. 200 frt i. Jancsó Károlynak Nagy Mihály stb. e. kiszakítás i. Hersch Juliának Galgoczi Antal e. igénykeresete. Garda Pálnak Ujfalvi Istvánné e. hagyaték felett. Vég Mihálynak Farkas J.-né e. adósság i. Balog Jan. Janosi Andras hagyaték felettti számadás ü. Nagy Sándornak Gokán Vaszilka e. egy erdőréz kiadása i.

Előadó k. t. bíró Pipos Péter által.

Gr. Lázár Mór Bindermann tulajdonos társulatának Portik László e. 38 frt 22 kr és járulékaik iránt. Ugyanannak Szász Gy. e. 60 frt és j. i. Kuti Bálintnak Molnár Mihályné e. határigazítás i. Cs.-szerecs város községének Mányi Dávid e. 291 frt 68 kr és 80 frt házsonbéri határlék i. Fitzner Máriának Józsa István e. gyermektartás i. Veres Péter Ávrának Gidóialvi Borbára és tsai e. egy ház kiütése i. Strombergen Józsefnek Szabó Lajosné e. 50 frt i. Kelemen Istvánnak Pál Sámuel e. 457 frt i.

Jegyzéke

a marosvásárhelyi k. urbéri törvényszéknél f. év február 12-ére kitűzött nyilv. ülésben előadandó ügydaraboknak

Pótülnök Gyárfás József által.

Bágya Ferencnek m.-bényei Kimprán Dumitru e. p. özvegy Farkas Jánosnének ny.-szentbenedeki Veikán Mihály e. p. özvegy Waleszeszán Niculaenének b. Radák Ádám e. p. b. Radák Ádámnak Szimbotin Péter e. p. Kerekes Józsefnek M.-Szentmihálytelki Chvia Maftej e. p.

Bécsi börzei árkelet.

(1870. február 10-én.)

5 ⁰ / ₁₀ metalliques	60.65
5 ⁰ / ₁₀ nemzeti kölcsön	70.50
860 államkölcsön	97.20

Bankrészvény	725.—
Hitelrészvény	264.10
London	123.50
Ezüst	121.—
Arany	5.81
Földt. ment. kötvény erd.	75.50
" " " magyarh.	79.—
" " " horvát-szlavon	83.75

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

Szász Béla.

H I R D E T M É N Y E K.

(10)

In der Musikalien-Handlung von **Táborszky und Parsch** in Pest, sind nachstehende neue Tänze erschienen:

„Emma csárdás“ szerző Egri János, 50 kr. „Ida lassu.“ csárdás szerző Farkas Miska 60 kr. „Mannsfeld-Lieder Walzer“ szerző Klepsch Károly 80 kr. „Schneider Fanny“ Polka szerző Körner Antal 50 kr. „Mille fleurs“ Polka franc. szerző Leiternmayer Sándor 50 kr. „La première soirée, Quadrille“ szerző Lichtig Adolf 60 kr. „Die falsche Antoniette“ Polka Mazur szerző Nowák Antal 50 kr. „Weiter, weiter, weiter!“ Polka szerző Nowák Antal 50 kr. „Evetke polka“ (rezgő) szerző Perczel Lajos 50 kr. „Tulsó végén van egy ház.“ — „Diófának gyöngye levele“... csárdás szerző Somogyi Marci 60 kr.

Sämtliche hier angeführte Tänze zeichnen sich durch originelle Erfindung aus und sind vermöge ihrer frischen Melodien und feurigen Rhythmen geeignet, die Tanzlust anzuregen. Wir können diese Compositionen, welche auch in der Buchhandlung von **J. Wittich** in M.-Vásárhely zu haben sind dem P. T. Publikum bestens empfehlen.

Táborszky és Parsch nemzeti zeneműkereskedésében Pesten következő új és a farsangi idényben bizonyára közkedveltségét nyerő táncz zeneművek jelentek meg:

Az itt elősorolt táncz-zeneművek mind eredetiek, s kedves dallamiakkal bizonyára fölvillanyozzák a tánczkedvelő közönséget. E zeneműveket, melyek **Wittich József** könyvkereskedésében kaphatók mélyen ajánljuk a t. közönség figyelmébe.

1—3

(7)

2—3

Haszonbérbe kiadó birtokok.

Maros-Vásárhelytől egy órára **Galambod** helységben 70—80 holdas birtok jó lakházzal s mellék épületekkel 300 forint, s M.-Vásárhelytől 2 órányira **B.-Bessenyo** helységben 65 holdas birtok épületekkel 350 frt évi bérért, a birtokadó hordozása mellett, haszonbérbe kiadó. Bővebb értesítést e lapok szerkesztőségénél.

(9)

2—3

A görgényi ev. ref. egyházmegye **Magyaró** egyházközségében folyó év **junius hó 26-án** kezdve több napon tartandó erdélyi helyvéthitünk köz **szt-zsinatja** tagjai számára asztalt adni vállalkozó vendéglősök ezennel felszólítanak, hogy körülirt „**Offerte**“-jeiket febr. 28-ig zsinat rendező bizottmányi elnök mlgs Gyárfás Domokos urhoz küldjék be **Sz.-Kereszturra**,

A bizottmányi elnökkel személyesen találkozni ohajtók találkozhatnak febr. 28-án kizárólag Sz.-Kereszturon.

A feltételek előre megtekinthetők alólírtnál **Disznajon** és a bizottmányi elnöknel **Sz.-Kereszturon**.

Kelt Disznajon, 1870. jan. 24-én.

Csiki Károly,
bizottmányi jegyző.

(79)

10—*

„VICTORIA“ biztosító-társaság Kolozsvártt.

Biztosítéki alap:

Forgalom:

Alaptőke	1.500,000 ft. — kr.	Biztosított érték	
Tartaléktőke	25,449 „ 80 „	1868-ban	109.190,408 ft. — kr.
Díjtartalék	520,748 „ 24 „	Bevétel 1868-ban	1.041,596 „ 87 „
Osszesen	2.046,198 „ 04 „	Osszes kárfizetés	468,139 „ — „

Biztosításokat fogad el, legkedvezőbb feltételek mellett, tűzkárok ellen, (a villámcsepás által okozott tűzkárt, úgy a kihurezolkodás és oltás körüli rombolás által szenvedett kárt szintén beleértve), lak-, gazdasági- és gyári épületek, malmak, butorok, gyári felszerelések és gépek; kereskedelmi árucikkek és raktárak, nyers és munkában levő termékek, mindennemű marhák, (benn égés ellen) széna, egyéb takarmány és szalmás-gabonákra nézve, úgy szabadban, mint fedél alatt.

Ez utóbbinál a biztosítás érvénye elcséplés után a magra is kiterjesztetik, ha a lerakodás helye iránt előre jelentés tétetett.

Alólírt vezérügynökség tisztelettel hívja fel a t. közönséget, minden biztosításaikkal a „**Victoriához**“ fordulni, mint a mely a pontos kárfizetésekért nem csak évi bevételeivel, de tetemes biztosítéki alapjával is jót áll; mint erdélyi társaság, a t. erdélyi közönséget különös előnyökben részesíti, a kárait köz tudomásulag azonnal és igazságosan fizeti.

A birodalom legjobb nevű társaságaival viszont biztosítási összeköttetésinél fogva, a „**Victoria**“ bármely magas értéket biztosítás alá elfogad.

Közelebbi felvilágosításokkal, nyomtatványokkal, stb. minden fontosabb ponton felállított ügynökségek, készséggel szolgálnak, ugyszintén központon a

„**Victoria**“ biztosító-társaság vezérügynöksége Kolozsvártt.
(Nagypiacz, b. Kemény J.-féle háznál.)

(8)

3—3

A maros-vásárhelyi takarékpénztár január 24-én tartott közgyűlése tanácskozása a kitűzött utolsó tárgya felett, a megkívántató határozat-képes számú részvényesek hiánya miatt be nem vehetvén; az alapszabályok 56-ik §-a rendelete szerint február 16-án délelőtt 9 órára ezennel a városi tanács-teremben tartandó közgyűlésre a részvényes urak meghívtnak.

M.-Vásárhelytől, 1870. január 27-én.

Dr. Knöpfler Vilmos,
igazgató.